

บันทึก

เรื่อง ขั้นตอนการดำเนินการเปรียบเทียบตามมาตรา ๖๒
แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นร ๐๑๐๙/๑๓๐๓๕ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๖๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ภายใต้บังคับของบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ในการสอบสวนถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้วพบว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจในการเปรียบเทียบบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ โดยไม่ได้บัญญัติว่าจะต้องผ่านขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในวรรคสองพบว่า สามารถดำเนินการเปรียบเทียบได้เมื่อผ่านขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแล้ว สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคนี้ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจะเรียกผู้กระทำความผิดนั้นมาดำเนินการเปรียบเทียบ โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นว่า บทบัญญัติในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ที่ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิด

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ และมีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการเปรียบเทียบได้นั้น เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักในการดำเนินการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่า เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายสามารถดำเนินการเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๖๒ ที่ว่า ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบ นั้น จะเห็นได้ว่า ถ้าถ้อยคำในบทบัญญัตินั้นเองที่ว่า “ภายใต้บังคับของบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง” และข้อความต่อมาที่ว่า ถ้าบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวว่าไม่ประสงค์จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้เองเหมือนกับการเปรียบเทียบคดีความผิดอาญาอื่น ๆ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘^๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธี

๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๗ คดีอาญาเลิกกันได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา

(๒) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือความผิดต่อกฎหมายแผนกภาษีอากร ซึ่งมีโทษปรับอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว

(๓) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ซึ่งเกิดในจังหวัดพระนครและธนบุรี เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไปหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ได้เปรียบเทียบแล้ว

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

มาตรา ๓๘ ความผิดตามอนุมาตรา (๒) (๓) และ (๔) แห่งมาตราก่อน ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวในมาตรานั้นเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลากำหนดในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

พิจารณาความอาญา และมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญาพุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๔๙๙ แต่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมาย เพื่อดำเนินการเปรียบเทียบ อันแสดงว่าบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติที่สนับสนุนหลักในวรรคหนึ่งของ มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่ง คณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงมี ความเห็นว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายสามารถ ดำเนินการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ ได้เอง โดยไม่ ต้องผ่านขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๒๘

(๒) ในคดีมีค่าทดแทน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้เจ้าหน้าที่กะ จำนวนตามที่เห็นควรหรือตามที่คู่ความตกลงกัน

^๒พระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๔๙๙

มาตรา ๔ ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาทให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนคดีนั้น มีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๘